

B3W

Begeleidingsdienst
voor
Betere Bodem en
Waterkwaliteit

TUSSENVANGGEWASSEN

Meestal worden vanggewassen aangehouden voor een lange periode tijdens de wintermaanden. Tussenzaai van een vanggewas is minder gebruikelijk. Toch kan een vanggewas in een korte periode, al vanaf 6 tot 8 weken, voldoende ontwikkelen om tot positieve resultaten te leiden. Dat kan dankzij de groeizame omstandigheden tijdens de zomermaanden.

Wat is een vanggewas?

Een vanggewas is een groenbedekker die:

- wordt ingezaaid na de oogst van de hoofdteelt in het najaar en pas ingewerkt in het voorjaar
- wordt zo vroeg mogelijk ingezaaid, liefst tegen 15 september.

Een **tussenvanggewas** is dus een vanggewas tussen de hoofd- en de nateelt. Het wordt ingezaaid na de oogst van de hoofdteelt (bijvoorbeeld wintertarwe) en voor de inzaai van de nateelt (zoals wintergerst). Er zijn ook wettelijke verplichtingen omtrent de inzaaidatum en de aanhoudingsperiode waaraan een vanggewas moet voldoen in kader van het verplicht areaal vanggewas.

Voordelen van tussenvanggewassen

1. Lager nitraatresidu

Opname van de N die achterblijft en deze die nog vrijkomt door mineralisatie na de oogst van de hoofdteelt.

3. Vasthouden nutriënten

De nutriënten die het vanggewas vasthoudt komen weer vrij wanneer het wordt ingewerkt en komen ter beschikking van de nateelt. Zo heb je minder kosten voor bemesting van deze teelt.

2. Meer organische stof

Omdat het vanggewas meer organische stof in de bodem aanbrengt, verhoog je ook de bodemkwaliteit en -stabiliteit

- nutriënten en vocht worden beter vastgehouden,
- de bodem is beter bestand tegen extreme droogte of neerslag.

4. Minder bodemerosie

In de periode tussen de hoofd- en de nateelt, kan het vanggewas helpen om bodemerosie te beperken.

5. Minder onkruid

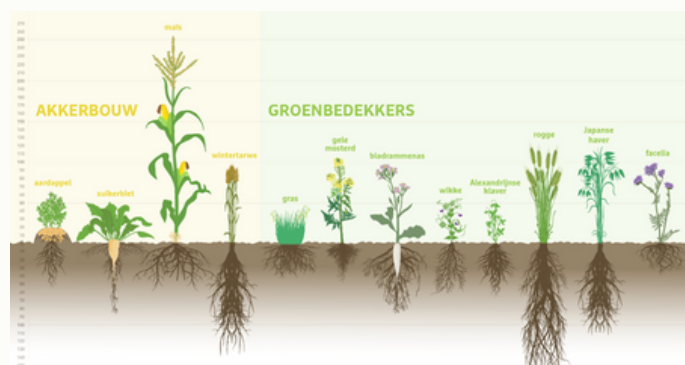
De bodem blijft gedurende een langere periode doorheen het jaar bedekt, waardoor onkruid onderdrukt wordt.

6. Minder verslemping

Het vanggewas verlaagt de kans op verslemping en bodemverdichting.

- de aanwezigheid van het gewas vermindert de impact van neerslag op de bodem,
- laat je het perceel braak liggen na een diepe bewerking, kunnen deze lagen weer dichtslaan,
- zo krijg je ook betere infiltratie.

De figuur rechts vergelijkt de beworteling van verschillende gewassen en vanggewassen.

Bron: [Leve\(n\)de bodem](#)

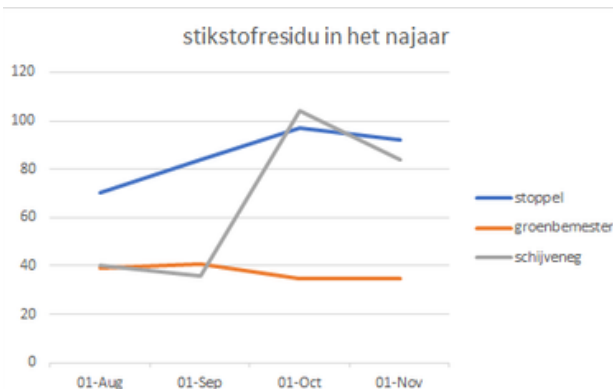
Hoeveel N neemt het vanggewas op?

Dat is afhankelijk van het zaaitijdstip en het weer. Een vuistregel is:

- Bladrijke vanggewassen: 1 cm gewas = 1 kg N/ha
- Grasachtigen: 1 cm gewas = 2,5 kg N/ha

Onderstaande figuur geeft het nitraatresidu op 4 tijdstippen (9/08/22, 12/09/22, 15/10/22, 17/11/22). Het nitraatresidu werd gemeten op 3 delen van een perceel opgevolgd door PIBO in kader van B3W. Op elke strook gebeurde een andere behandeling: de stoppel laten staan, met schijveneg de stoppel inwerken of inwerken met schijveneg gevolgd door inzaai vanggewas Akkermix.

Het nitraatresidu bleek duidelijk lager in oktober en november bij de inzaai van het vanggewas dan bij de andere behandelingen. Belangrijk is wel dat de beginsituatie in de 3 stroken verschillend was.

strook 1: stoppel; lichte toename, geen opname

Strook 2: bewerken met schijveneg + zaaien; extra opname door inzaai vanggewas

Strook 2: enkel bewerken met schijveneg; extra toename door bodembewerking

Hoe zaai ik een tussenvanggewas in?

1. Inzaai

Zo snel mogelijk na de hoofdteelt, maar in goede omstandigheden. Wacht beter op een bui dan in te zaaien onder droge omstandigheden.

2. Het juiste vanggewas?

Kies voor een snel ontwikkelend vanggewas, zo kan het na de oogst in een korte periode veel N opnemen. Snel ontwikkelende groenbemesters onderdrukken ook meteen snel opkomende onkruiden.

Enkele snel ontwikkelende vanggewassen zijn: facelia, gele mosterd, bladrammenas, (japanse) haver

Let op voor ziektes!

Veel kolen in de rotatie?

→ geen gele mosterd

3. Grondbewerkingen

Heb je last van verdichting, pak je dit dan aan tijdens de zomermaanden, dan is de bodem het droogst. Ideaal voor het wortelgestel van het tussenvanggewas om verdichte lagen te doorbreken!

4. Inwerken

Bij een heel goed ontwikkeld vanggewas: als je grote hoeveelheden biomassa in 1 keer onderwerkt ontstaan anaerobe (zuurstofarme) omstandigheden!

Dit heeft een negatief effect op wortelontwikkeling van de volgteelt

Maak het vanggewas zo klein mogelijk

- veel biomassa op veld → klepelen → kan vertering versnellen
- minder biomassa op veld → schijveneg volstaat

Let op! Tussenvanggewassen komen niet in aanmerking als '**vanggewas**' voor de mestwetgeving. Vanggewassen (voor de mestwetgeving) zijn vanggewassen als ze op het veld blijven tot en met: **15/10** op zware kleigronden; **30/11** op percelen in de leemstreek; **31/1** op de overige percelen.